Ч. 174 (13.719). Львів, середа 4. липня 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після революції в Німеччині.

ПРИЧИНИ РЕВОЛЮЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Диплъоматичні кола виявляють, що причиною революції в Берліні була задумана основна чистка пробоєвих відділів, яка мала початися 1. серпня ц. р. після закінчення відпусток. Канцлер Гітлер, Ґерінг і Ґебельс радили в неділю 1. липня ц. р. ціле пополудне в міністерстві пропаганди. Ствердили, що збунтовані провідники пробоєвих відділів вдержували контакт з одною зі сусідних держав. Тому поліція перевела ревізію в хаті одного визначного діяча, який був провідником сепаратистичного руху в Надренії.

Устійнено теж, що князь Авґуст Вільгельм не брав участи в революції.

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса однозгідно підкреслює, що уряд мусів виступити безоглядно проти заговірників, бо заговір загрожував нації та державі. Наслідків заговору понищо годі передбачити. На приказ канцлера Гітлера мін. Ґерінг переводить таку безоглядну акцію, яка відповідає розмірам небезпеки. „Германія“ пригадує, що в останніх тижнях надто часто гомоніли гасла другої революції. Оживлена діяльність деяких кол придавлювала нарід. „Берзен Цайтунг“ підкреслює, що тріюмф Гітлера викличе сильний відгомін у Німеччині і змінить його повагу за кордоном. Гострі розпорядки висвітлюють важливе положення, в якому опинився канцлер Гітлер у пятницю вечором. Акція Рема принесла би Німеччині величезні шкоди і підорвала би повагу за кордоном.

РОЗПОРЯДОК МІН. ҐЕРІНҐА.

На основі розпорядку новий провідник пробоєвих відділів ґенерал поліції Ліце зможе перевести реорганізацію пробоєвих відділів на просторі Берліна, Бранденбурґії, Поморя, Східної Мархії і Шлеська тільки за порозумінням з владою.

ЗМОВА ЗАГОВІРНИКІВ ЗІ СУСІДНЬОЮ ДЕРЖАВОЮ.

В неділю вечором мін Ґебельс виголосив промову через радіо про акцію заговірників, які в змові зі сусідньою державою намагалися знівечити пляни Гітлера. Заговірники укладали пляни своєї акції на добродушности канцлера Гітлера. Союзниками були реакційні кола. Тепер вони вже зрозуміють, що влада жартів не знає. Гітлер і його вірні приятелі не допустять, щоби знівечено відбудову Німеччини, окуплену жертвами цілого німецького народу. Заговірники тепер зрозуміють, що означає нарушення безпеки німецької держави і непорушности націонал-соціялістичного уряду. Заговірники візвали на допомогу сусідню державу і ворожо настроєну закордонну пресу. Тепер ця преса пізнає, хто має силу та авторітет у Німеччині. Ніколи і ніякий уряд не був такий сильний, як націонал-соціялістичний та не мав керманича з такою особистою відвагою, яку має канцлер Гітлер. Прилюдну безпеку приверено. Спекуляція на внутрішні невзгодини в Німеччині завела.

ПРИКАЗ ДО АРМІЇ.

Міністер райхсвери ген. Бльомберґ видав такий приказ до армії: Вожд з рішучістю і відвагою жовніра знищив пляни заговірників. Армія, яка репрезентує збройну силу цілого народу не мішається до внутрішньо-політичної боротьби. За жертвенність і вірність склав ген. Бльомберґ подяку райхсвері і заявив, що вона буде співпрацювати з пробоєвими відділами над спільною метою. Нормальні відносини в державі приверено.

ДАЛЬШІ РОЗСТРІЛИ.

Агенція Райтера повідомляє з Берліна, що в неділю вранці розстріляно декількох службовиків поліції. Після розстрілу президента поліції Е. Гайнеса та вищого команданта пробоєвих відділів на Шлеську у Бресляві дійшло до вуличних демонстрацій. Переведено численні арештування пробоєвиків, які не ставили спротиву. Агенція Аваса повідомляє, що данський уряд заперечує вістки, начеби данське військо обсадило німецький кордон.

ЗАЯВИ ДОВІРЯ.
Загальний осуд.

Провідники націонал-соціялістичної партії надсилають телеграми до канцлера Гітлера зі заявами безоглядної вірности. Поодинокі організації оголосили проклямації з різким осудом заговірної акції Рема. Провідник націонал-соціялістичної молоді фон Штрах каже, що молодь заявляється за народньою державою робітників, селян і вояків та виступає проти лідкупства і зради.

ОВАЦІЇ ДЛЯ КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА.

В неділю площу Вільгельма залягла непроглядна юрба народу. В полудне явився канцлер Гітлер з ген. Ліцманом та мін. Фріком у вікні на І. поверсі в будинку канцлера. Юрба уладила канцлерові велику овацію і відспівала народній гимн. У Берліні панує лад і спокій.

ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Політичні кола Парижа слідкують уважливо за подіями в Німеччині. Преса пише, що німецький уряд мусить вияснити, які сусідні держави піддержували заговірників. Запевнення „Сандей Рефері“, начеби заступники ґен. Шляйхера зустрічалися в Парижі з визначними діячами та уложили плян співпраці з деякими колами Франції, вважає французька преса неправдивими. Кореспондент „Ексцельзіору“ запевняє, що деякі невдоволені елементи пробоєвиків хотіли віддати владу ґен. Шляйхерові, скинувши канцлера Гітлера. Соціялістичний щоденник „Ле Попюлер“ пише, що в Німеччині переведено подвійну політичну операцію. Усунено ліві елементи і припинено натиск консервативних елементів, яких речником був віцеканцлер Папен. „Пті Парізіен“ підкреслює, що влада Гітлера змiцнена. Прихильники Папена і пробоєвики будуть тепер мовчати. Уряд спиратиметься на райхсвері, тайній поліції і зреорганізованій армії пробоєвиків.

ВДОВОЛЕННЯ В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс“ передруковує офіційні комунікати без коментарів. Інші щоденники запевняють, що акція канцлера Гітлера і Ґерінґа мала на меті чистку партії. Тепер влада канцлера Гітлера міцніша, ніж давніше. Частина преси пише, що канцлер Гітлер нищить цей рух, який сам створив. Його теперішня акція є початком кінця.

ЧИСТКА В ПАРТІЇ ЗАКІНЧЕНА. ЛАД І СПОКІЙ У ЦІЛІЙ НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Офіційний комунікат каже, що чистку в партії закінчено в неділю вечором. Лад приверено до 24-ох години. У цілій державі панує лад і спокій. Німецький нарід з ентузіязмом заявився за своїм вождом.

Провідник франконської групи пробоєвих відділів приказав скласти книжкли з присвятою Рема, а його портрети усунути з казарм.

Грізне memento!

Після небувалого інциденту на Сокільському Святі.

Львів, 2. липня.

Не будемо нічого завивати в бавовну: те, що ми вчора побачили на майдані Сокола-Батька, мусіло наповнити кожного тямучого громадянина — жахом. Бо подумати тільки: На велику спортову площу виходить тисячка руховиків, щоб своїми одностайно-здисциплінованими порухами-вправами дати доказ і задемонструвати перед тисячними масами, що перша й основна ідея спортово-руханкового товариства — дисципліна й послух свому проводові — є річчю святою; задемонструвати, наскільки вони собі ту дисципліну присвоїли, наскільки вона увійшла в їх кости і кров. Тимчасом один гурт руховиків свідомо не підчиняється приказам головного начальника вправ свідомо саботує вправи і сходить з грища, потягаючи вкінці за собою й багато інших, чи то менше свідомих, чи незорієнтованих, чи таких, що пішли за ним з демагогічно-опортуністичних оглядів. Сталася річ небувала навіть у нашій дійсности, небувала й неможлива в ніякій спортовій організації ніякого народу, де панує хоч примітивне розуміння дисципліни. Зайшла подія, якої не можна назвати інакше, як скандалом.

Як можна було зрозуміти з окликів нездисциплінованих руховиків, вони відмовились від вправ тому, що до них грала не-українська орхестра (львівських трамваєвиків). Абстрагуючи наразі від доцільности чи недоцільности заанґажування цієї орхестри Здвиговим Комітетом, мусимо тут зазначити, що поведінку групи нездисциплінованих соколів на такому місці, яким є репрезентаційна українська площа у Львові, і на такому святі, яким був здвиг Сокільської Організації з приводу її 40-ліття, уважаємо просто викликом цілому українському громадянству. Те, що вчора сталося і чого свідками були тисячі видців з усього краю, є таке нечуване й карігідне, таке обурююче, що не маємо просто слів аби поведінку дотичного гурта тих **sui generis** спортовців як слід осудити.

Сталося! Своєю поведінкою той гурт занархізованих соколів не тільки спрофанував ювилейне свято організації, до якої належав, але й потоптав авторитет проводу тої установи, того самого проводу, що його недавні Загальні Збори Сокола-Батька вибрали одноголосно. Тим своїм поступком оганений гурт виявив аж надто наглядно, що йому дуже далека й чужа сокільська ідея, що у нього нема навіть примітивного розуміння самих основ того виховання, яке пропагує кожна руханково-спортова організація, себто дисципліни й послуху своїй старшині. То-

му для таких спортовців у Сокільській Орґанізації, яка має за собою працю цілого 40-ліття, яка має такі величні традиції, яка видала зі своїх рядів стільки орлів, що зі зброєю в руках перейшли всю Україну, як вона довга й широка і не один з них наложив головою, — не повинно бути місця.

Та на тому не кінець. Недільний інцидент на краєвому святі Сокола-Батька освітлив наче блискавка серед темряви наше нац. життя і виявив прилюдно, як глибоко вілася в наш народній орґанізм ґанґрина розкладу. Це мусить усвідомити собі все українське зорґанізоване громадянство і забратись нарешті радикально до лікування свого орґанізму. А провід Сокільської Орґанізації повинен найти в собі стільки мужности й сили, аби заражені ґанґриною комірки свого орґанізму випекти білим залізом.

Варшавські несподіванки.

„УРЯД ПРОФ. БАРТЛЯ БЕЗ БАРТЛЯ".

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, 30. червня 1934.

Дві цікаві події того самого дня звернули на себе увагу польської громадської думки.

Велика промова полковника Славека, голови безпартійного бльоку про застереження марш. Пілсудського щодо елітарної підстави проекту нової конституції та частинна реконструкція уряду професора Козловського, про яку говорили вже декілька тижнів, а яка стала цілком актуальна по трагічному звільненні теки міністра внутрішніх справ.

Промова полковника Славека, хоч на зовні і не мала безпосереднього звязку з реконструкцією уряду, проте тільки на зовні, бо по суті відслонила ті розбіжности, які повстали між так званою групою „полковників" і вирішальним чинником у державі на тлі зміни конституції та інших проблем внутрішньої політики.

Ці розбіжности, як видно з промови голови безпартійного бльоку, є настільки великі, що змусили авторів проекту нової конституції, до речі вже ухваленого 26. січня ц. р. від санаційної більшости сойму, відступити від елітарної засади, на підставі якої мав творитися новий сенат.

Нотка зрештою цілком зрозумілої горечі віяла від цієї промови, яка стверджувала, що по такій гарячій і довгій боротьбі за елітарні засади майбутньої конституції ця праця провідирів безпартійного бльоку підпала під гостру критику найавторитетнішого чинника.

Промова полковника Славека викликала сенсаційне враження в Варшаві ще й тому, що одночасно з проголошенням цієї промови, призначено двох нових міністрів, які до цього часу були осторонь від провідних центрів урядової більшости.

Призначення комісарського президента Варшави Маріяна Косцялковського на міністра внутрішніх справ, а колишнього лідера „Визволення" Понятовського на міністра рільництва виявили неабиякі внутрішні перегруповання в урядовому таборі.

Косцялковський належав у двох останніх соймах до лівого крила урядового бльоку і року 1930 залишив політичну працю на соймовій арені, працював у варшавській міській раді, а потім його призначили були на білостоцького воєводу.

Трудно сказати про причини, які змусили Косцялковського залишити працю в соймі і перевестися до будьщобудь глухої провінції.

Може не зайве буде пригадати і зложення соймового мандату послом Лехніцьким, який належав до тої самої групи, що й новий міністер внутрішніх справ.

Не менше цікаве і призначення колишнього лідера „Визволеня" на міністра рільництва. Понятовський незабаром по травневому перевороті цілком відійшов від політичного життя і заняв посаду ректора ліцею в Кремянці.

Обидва нові міністри належать до тої групи польського радикалізму, яка утворює ліве крило урядового табору (ліве у своєрідному значінні).

Недавно передовий публіцист цієї групи Стпічинський у „Курієрі Поранні́м" домагався поширити суспільну базу уряду на ліво та висунув політичну пропозицію про співпрацю аж до ППС.

Отже те, що ми писали в одній з попередніх своїх кореспонденцій про цей можливий зворот у внутрішній політиці, сталося фактом.

Після реконструкції новий уряд професора Козловського має у своїх рядах маркантних представників польського радикалізму. Крім Косцялковського, який щойно заявив представникові одної з проурядових ґазет, що має намір запровадити великі зміни в міністерстві внутрішніх справ та окрім Понятовського, який зголився кермувати міністерством рільництва під умовиною спрямування аграрної політики на користь селянства, до уряду входять ще інжинір Райхман, який, як відомо, є прихильник поборювання картелів і поширення контролі держави на промисловість, а далі і міністер праці Пацьорковський, що теж належить до цього напрямку.

Властиво кажучи, враження від нових міністеріяльних призначень у Варшаві було таке, що сподівалися чергової візити професора Бартля на королівському замку.

Проте цим разом ще до цього не дійшло. У провідних колах панує погляд, що це було би ще передчасне.

Не дивлячися на те, зреконструований кабінет професора Козловського у Варшаві називають пятим кабінетом професора Бартля без професора Бартля, як премієра.

Стара ґвардія безпартійного бльоку відходить на другий плян. Чи повернеться вона знов на перший плян і як скоро, покаже майбутнє.

М. Сосницький.

Відгомін канонічної візитації

епископа Бучка.

Як відомо вже з „Діла", дня 25. травня ц. р. після посвячення церкви в Сухівцях, пов. Збараж. Преосв. д-р Іван Бучко перервав дальшу канонічну візитацію новоселецького декакату з причини знаних подій у Гнилицях Великих і в Новому Селі. На місці подія була опісля ординаріятська і міністерська комісія, зїхалася разом у Клебанівці в о. декана Теофіля Копистянського, декого переслухала і другого дня вернулась туди, звідки виїхала. Від часу побуту обох комісій минув уже повний місяць і все лишилось по старому. Епископ Бучко вернувся до Львова, а митроп. Шептицький рішив остаточно відкликати цілковито дальшу канонічну візитацію у цьому році новоселецького і збаражського декакату.

З доручення президії Української Парляментарної Репрезентації посол д-р Степан Баран зібрав на місці весь матеріял про події у Гнилицях Великих і Новому Селі з наведенням фактів, дат і свідків та передав цей матеріял нашим відповідальним чинникам.

Нікому із спричинників подій у Гнилицях Великих та Новому Селі нічого не сталося, нікого не потягнули до відповідальности. А однак таки є деякий відгомін, хоч зі сусіднього, скалатського повіту.

Епископ Бучко розпочав свою канонічну візитацію від границь скалатського повіту в дні 18. травня, де на стації Богданівка привитали його також і бандерії зі Супранівки та Коршилівки, сіл, що належать до новоселецького деканату, але до політичного скалатського повіту. На чолі бандерії з Коршилівки (прилучене село до парохії Клебанівка) були місцеві селяни Андрій Лібер та Іван Яремко, що мали в руках жовто-блакитні прапорці. Про це поліція донесла до старостта в Скалаті, котре згаданих

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ЛИПНЯ 1934.

(З конкурсу „Діла" під гаслом „Кожний може стати письменником")

М. МИХАЙЛИК

СИЛА ПЕРШОГО КОХАННЯ.

Пробоєва сотня хор. Гачкевича, де я саме служив, стояла в грудні 1918 р. на позиції в селі Ляшки Муровані під Львовом.

Позиції нашої сотні стояли на кінці села, вздовж залізничого шляху, що веде зі Львова до Дублян. По другому боці шляху село Малехів, заняте противником. Саме ліве крило нашої сотні простягалось під рівним кутом зі сходу на захід, проти Знесіння та Фердалівки.

У цьому місці, де дорога переходила через залізничий шлях, що йшов високим насипом в сторону села Малехова чи Збоїск, було в день дуже небезпечно переходити, бо саме те підвищене місце, було під постійним вогнем ворожих скорострілів з Малехова.

Сотня наша складалась переважно з дуже молодих стрільців, які щойно у Львові відбули перший „воєнний хрест".

Від самого приходу нашої сотні ми не мали ні вдень ні вночі відпочинку; стрільці були дуже перемучені невпинними стійками та патрулями.

Мені припала одного дня стійка на нашому лівому крилі від сторони піль Фердалівки та Знесіння. День був погідний. Сидячи спокійно в окопах, я зорив околицю, та поглядав на гори „Кайзервальду" та Високий Замок.

По тамтій стороні гір, жила моя рідня, батьки, сестри і люба дівчина...

Вже від тижня товчуся попід Львовом у віддалі не більш 2 км. та годі дістатись туди.

У самоті набігали на мою душу різні гадки і саме того дня, я старався богато думати та пригадував собі останні сходини з моєю Зонею, — там, у Львові.

Стало смеркати. Щоб краще бачити околицю, я виліз з окопу, став собі у маленькій ямі, та опершись об дуло кріса, мріяв про недавні милі хвилини

— — — — — — — —

— Пане сотнику! Голошу слухняно, прошу дати мені на пару годин відпустку, бо хочу навідатись до батьків, що мешкають на Личаківській вулиці.

Сотник бистро глядів мені в очі мов би бажав відчитати правду моїх слів, та впевнитися, чи справді вернуся назад.

Побачивши мій щирий та певний погляд, по хвилині назуми „спустив з війського тону" та приязно усміхаючись промовив лагідно:

— Добре Михасю! Можеш відійти, тільки вважай по дорозі, та скоро вертайся...

— Приказ, пане сотнику!

За кільканадцять хвилин, майже перебігаючи вулицями міста, зайшов я до батьківської хати. Думкою та очима шукаю по дорозі Зоні. Саме її я хотів бачити, для неї я на хвилину покинув товаришів та фронт...

Сумна була моя стріча з батьками та сестрами. Якесь велике горе пригнітало їх серця і майже без слів посидів я з ними покріпляючись.

— Меню! — відзивається мати — за два дні твої іменини, може прийдеш то забавимось, бо хто знає, що з тобою буде — тай заплакала.

— Я Зоню попрошу — відзивається моя старша сестра Марійка, сердечна подруга Зоні.

Я зрадів словами сестри, тимбільше, що сьогодні саме не мав нагоди бачити Зоню та при багатьох соромився опитати про неї.

— Добре мамо! Коли Бог позволить, прийду на Михайла та покличу Юрка, він у другій сотні служить.

Попрощавшись, вийшов я на коридор, та оглядався, чи не побачу Зоні. Не було її.

Пішов я назад до сойму. У місті спокійно, мов перед бурею!

В сотні я зголосив дижурному свою присутність. Другого дня держу стійку на розі вул. Косцюшка та пл. Смольки. Зорю в гору вул. Міцкевича. Нараз посипався град куль з вікон залізничої дирекції. Обернувся я взад, бо знав, що хтось мусів переходити вулицею, коли стріляють.

Очам своїм не вірю! Сестра Марійка та Зоня пробігли в мою сторону, скриваючись за муром. Віддихнувши, каже сестра:

— Меню! Ми принесли тобі твого „Михайла", бо мабуть завтра не будеш у нас. Тай Зоня хотіла з тобою попрощатись.

Я зрадів дорогим гостям, та ще більше тим, що вони, наражаючи своє життя, серед граду куль, прийшли побажати мені в день мого янгола, може й попрощатись на віки.

Зоня несміливо подала мені принесений дарунок

селян потягнуло до карно-адміністраційної відповідальности. Зі своїми парохіянами поїхав на розправу й о. декан Теофіль Копистянський, котрий заявив у старостві, що згадані селяни мали у бандерії жовто-блакитні прапорці з його доручення. Тоді староство взяло і його до компанії і карним орзченням з 21. червня ц. р. укарало о. декана Теофіля Копистянського з Клебанівки та селян з Коршилівки Андрія Лібера й Івана Яремка — кожного з них зокрема грівною по 25 золотих або пять днів арешту за те, що „підчас походу (було це привітання бандерією еп. Бучка на стації у Богданівці, пов. Скалат) несено прапор з національними українськими барвами, що не належить до традиційного способу влаштовування походу греко-кат. церквою".

Всі засуджені зголосили через адв. д-ра Барана спротив проти повищого засуду, внаслідок чого небавком відбудеться карно-адміністраційна розправа в окружному суді в Тернополі.

Таксамо укарано за це й о. Володимира Тимяка, пароха Супранівки, пов. Скалат і кількох його парохіян, що брали участь у бандерії та мали жовто-блакитні прапорці. І тут зголошено теж спротив.

Декого з учасників бандерії тягають і до суду, на основі доносу поліції за спротивлення владі. І так городський суд у Новому Селі укарав тритижневим арештом Володимира Дзядика і 50 зол. грівни Лукіяна Дубляницького з Клебанівки за те, що на домагання поліції не хотіли виступити з бандерії і віддати коней.

Відгомоном повищої кавалькадної візитації є теж арештування лікаря з Нового Села д-ра Івана Яворського, що оглядав пошкодованих і видав їм лікарські посвідки. Вже від двох тижнів сидить д-р Іван Яворський у слідчій вязниці при окружному суді в Тернополі, де вже перед тим сидів кілька разів, арештований новоселецькою поліцією, звідки по кількох тижнях виходить завжди на волю, бо за кожним разом слідство проти нього припинювано.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

На Совітській Україні врожай на приказ

На Україні почалися жнива. Показується, що марево неврожаю і цього року повисло над нещасним населенням. „Дейлі Телеграф" з 25. червня подає таку вістку з України.

Зближається час жнив і через офіціяльні розпорядки пробивається правдиве обличчя надії на врожай. Косьор, член всемогучого всесоюзного політбюра, видав центральному комітетові комуністичної партії України пересторогу, в якій кажеться:

„Тих, що будуть нарікати, начеб цього літа грозив неврожай, треба раз на все примусити до мовчанки. Ми можемо й необхідно мусимо заявити, що врожай буде".

Але проте п. Косьор признає, що цьогорічний урожай дуже потерпів від посухи і тому закликає український центральний комітет, щоб той поробив рішучі зусилля і допильнував, щоб урожай зібрано вповні, бо Совіти не можуть дозволити на повторення таких розтрат, як це сталося минулого літа через недбалий збір жнив. Розтрати досягли кількох міліонів тон збіжа на самій Україні; в багатьох округах ця розтрата доходила до 30 проц. всього врожаю".

(Укрбюро, Льондон.)

—o—

Англійська преса про перенесення української столиці.

Вся англійська преса подала вістку про перенесення столиці Совітської України до Київа. Подаємо уривки з тих повідомлень:

„Сандей Таймс" з 24. червня:

„Москва, субота. Завтра відбудеться зі всіми церемоніями перенесення столиці Української Совітської Республики з Харкова до старовинного Київа.

„Любченко, голова ради народніх комісарів, заявляє, що червона армія тепер настільки сильна, що може оборонити столицю, положену, навіть ближче кордонів чужих держав, на отвертому правому березі Дніпра.

„Перенесення столиці видається для нас безхосенною витратою, бо в Харкові щойно недавно викінчено величаві будівлі, призначені для нової бюрократії. Перенесення має на ціли хіба ліквідацію „нео-шовіністичних тенденцій", які недавно викрили в деяких українських державних кругах.

„Під цю пору вся увага українців зосереджена на небезпеці неврожаю, з причини посухи.

(Київ це місто, яке начислює біля 500.000 населення і є правдивим серцем України. Чисельністю населення воно найбільше на Україні. Його старовинна культура сягає ще в ті часи, коли щойно починалася славянська влада над Русю.)

(Місце, де положений Київ, було замешкале вже в камяну добу, на що вказують багаті старовинні памятки, які там найдено. Через несевне положення у краю Київ утратив був своє домінуюче значіння, як столиця України.)"

„Таймс" з 25. червня пише:

„Вчора перенесли столицю України з Харкова до її старовинного осідку, Київа".

„Дейлі Телеграф" з 25. червня подає меньшбільш подібну новинку, як „Сандей Таймс", крім того згадує ще й „Ізвестія", які в глумливий спосіб висмівають зелених англійських льордів, що піддержують український самостійницький рух.

Для українців перенесення столиці з Харкова до Київа означає нову фазу в змосковщенні України. Дотепер Київ, культурна столиця України, не так звертав на себе дбайливу увагу Москви. Тепер приходить і на нього черга.

(Укбюро, Льондон.)

Комендант концентраційного табору

„Ілюстрований Курєр Цодзєнни" з 3. липня ц. р. повідомляє, що комендантом першого концентраційного табору у Березі Картуській буде підінспектор поліції Шефер з головної команди державної поліції у Варшаві. Табор буде приміщуватися в казармах 9. батальйону школи підхорунжих. Перші інтерновані будуть розбирати руїни будівель. У четвер 28. червня ц. р. приїхав до Берези воєвода Костек-Бернацький, який видав прикази, як організувати концентраційний табор.

Мені хотілось з нею побалакати — та відповідальна служба не позволяла. Кажу:

— Сховайтесь у браму та зайдіть пізніше, мене скоро змінять.

Зоня спустила голову. Марійка вмить вхопила від мене кріс, та ставувши на моє місце, сказала:

— Побалакайте та прощайтесь, бо мусимо вертатись. Родичі будуть неспокійні, як нас довго не буде!

Не знаю, як довго ми балакали, коли нараз із протилежної камяниці гукнули два револьверові стріли, а кулі відбились об мур, під яким ми стояли. Я входив від сестри кріс, глянув в ту сторону, але не помітив нічого.

— Прощай Зоню! Вертайтесь щасливо до дому і жди мене.

Ми попрощалися і я з тривогою глядів, як вони скоренько зникли за вуглом Ягайлонської вулиці.

Того дня вночі ми покинули Львів.

— — — — — — — — —

Тепер я знов самітно глядів на ті горби, що скривали передомною дорогу мені істоту. Я саме тепер душею розмовляв з нею, та боявся рушитись, щоб не стратити з очей дорогої „фатаморгани".

Як довго я думкою пригадував наші остані хвилини — не знаю.

Втім чую, хтось гейби крикнув сильним голосом розпуки на ліво від мене:

— Меню! — та так сильно, так пронизливо, що я вмить пробудився із задуми, вхопив за кріс та глянув в ту сторону, з котрої почув ві голос...

Та в цій хвилині я скочив в окоп!..

Те, що я на одну мить побачив, заперло мені віддих... Ворожа стежа підсунувшись непомітно до наших окопів, саме прицілялась до мене. Кулі зі свистом пролетіли над моєю головою...

— Треба дати знати нашим скорострільцям подумав я собі, та пробігши окопом, вибіг за дорогу, що переходила залізничий шлях. Я на мить забув про небезпеку на шляху, і біжу прямо дорогою на другий бік насипу, де під горбом стояли наші скоростріли.

Ледви добіг я до шляху, як град куль з ворожого скоростріла посипався мені майже під ноги.

Кулі розбивали каміння на шляху та загородили мені дорогу з насипу. Я впав як довгий поміж рейки і руками та ногами вбився в каміння, немов би весь хотів туди влізти... Кров вдарила мені до голови. Тут, думаю, моя смерть. Востаннє вишком прощаюсь я дорогими і зі світом. Але згадка про Зоню вертає мені зимну кров. Я жду, коли противник, вибивши гурт набоїв до скоростріла на хвилину перестане смертельний вогонь, тоді втечу.

Але крісовий вогонь не вгавав. Я знов сильно злякався смерти, замкнув очі, а лице та пальці рук втиснув у холодне каміння... Здавалось мені, що я стратив память. Крізь сон бачу... Зоню.

Стоїть самітна у полі в чорній сукоңці. Вітер сильний рве на ній суконку та розвіває її волосся. Сильно перелякана розплющила широко свої великі очі і глядить у бік, звідки загрожує мені небезпека. Уста навіть отворені, затискає кулаком лівої руки, а правую держить високо піднесену, немов би у відповідній хвилині хотіла дати мені знак, коли утікати.

Нараз усміхнулась, махнула рукою додолу та рівночасно стукнула правою ногою до землі.

Мов на приказ зірвався я зі свого місця та швидко зіскочив із залізничого насипу.

Я був врятований.

Підбіг до скорострільців, та оповістив про небезпеку. Товариші бачили мою пригоду, та здоровили зі щасливим поворотом.

Змучений фізично та духово, щоб дещо відпочати, подався я до землянки скорострільців. Ввійшов я до середини крізь вузький перехід. Біля входу стояли скрині з набоями, подальше горіла свічка, а біля неї спав стрілець.

Я сів на одній зі скринь та силувався зібрати думки та пригадати собі, що саме зі мною ділось. Та з перевтоми не міг я зібрати думок.

У темному льоху мов крізь сон бачу знову Зоню.

Клячить біля свого ліжка, волосся у неї гарно зачесане і сплетене у вінок... Руки зложила мов до молитви, а головку і очі піднесла високо на стіну, де висів образ Богородиці. Сама весела й щаслива... Молилась! а рясні сльози радости спливали з її невинних великих очень.

Її завдячував я життя.

З життя наших установ.

XVI. Звичайні Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень на життя „Карпатія“ у Львові.

Дня 29. червня ц. р. відбулися звичайні загальні збори Товариства взаїмних обезпечень на життя „Карпатія“ в домівці Товариства в Ринку ч. 38. Збори відкрив в год. 10. передполуднем президент Товариства **д-р Степан Федак** пояснюючи, що це є перші збори Товариства „Карпатія“, які відбуваються вже по постановам нового статуту і що на них присутні не члени, а лише представники членів і уділовців. Президент ствердив правосильність загальних зборів і зарядив вибір предсідника загальних зборів, яким одноголосно вибрано **ред. Василя Мудрого.** Вибраний предсідник обняв провід загальних зборів і покликав на секретаря **дир. Івана Мартюка,** а на скрутаторів пп. **Володимира Целевича й Онуфрія Пашака.**

Після прийняття протоколу надзвичайних загальних зборів з дня 17. листопада 1933 р. і відчитання нотаріяльного протоколу з вибору представників на загальні збори, віддав предсідник голос завідуючому директорові д-рові Іванові Гижі, який здав звіт з діяльности й замкнення рахунків Товариства „Карпатія“ за адміністраційний рік 1933. Опісля член Ревізійної Комісії д-р Юлій Савчак відчитав звіт Ревізійної Комісії з переведеної провірки діловодства Товариства „Карпатія“ і поставив внесок на затвердження предложених рахунків та уділення Надзірній Раді й Дирекції абсолюторії за адмін. рік 1933. Внесок Ревізійної Комісії приняли збори одноголосно.

З черги загальні збори приняли однодушно внесок Надзірної Ради, щоби білянсову надвишку з р. 1933 в квоті зол. 11.540.69 приділити згідно з § 23. статуту Товариства ось-як: а) на запасний капітал 80 проц., то є зол. 9.232.55, б) на спеціяльний резервовий капітал 10 проц. то є зол. 1.154.07 і в) на фонд на ріжницю курсів валют і вартісних паперів 10 проц., то є зол. 1.154.07.

Опісля рішено одноголосно зміну § 6. статуту в тому напрямі, щоби діяльність Товариства, яка досі обіймала лише воєвідства львівське, станиславівське, тернопільське, краківське й тешинську часть шлеського воєвідства, поширити на цілу державу. Зміна ця вимагає ще затвердження державної влади.

Вкінці приступлено до виборів 12 членів Надзірної Ради на три роки й 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік. У вислідї голосування переведеного картками вибрано членами Надзірної Ради: 1) д-ра Михайла Волошина, 2) о. Миколу Грицеляка, 3) Миколу Заячківського, 4) Володимира Кузьмовича, 5) Станислава Лаврова, 6) д-ра Костя Левицького, 7) о. Василя Лишиняка, 8) д-ра Любомира Макарушку, 9) д-ра Юлія Савчака, 10) Івана Тиктора, 11) д-ра Степана Федака, 12) Емануїла Чесника. Заступниками членів Надзірної Ради на 1 рік вибрано: 1) д-ра Маркіяна Дзеровича, 2) о. Миколу Галянта, 3) Ілька Лисого.

Такий був вкоротці перебіг загальних зборів „Карпатії“. Підкреслити треба, що мимо важких умовин праці наслідком загального господарського зубожіння, та хитань валют вислід діяльности Товариства „Карпатія“ за рік 1933 є вдоволяючий. У звітовому році прибуло 128 нових обезпечень з обезпеченим капіталом зол. 1,565.321 — так, що з кінцем 1933 р. обезпечений портфель „Карпатії“ виносив 6,045.300 зол. обезпеченого капіталу. Актива Товариства з днем 31. XII. 1933 р. виносили зол. 717.343.62 і є уміщені в нерухомости, вартісних паперах, позичках під застав власних поліс, на рахунках кредитових установ і довжників та в касовій готівці. Білянс замкнено надвишкою зол. 11.540.69.

У звітовому році зросли фонди Товариства на зол. 44.319.33 і з днем 31. XII. 1933 р. виносять зол. 630.311.99. Всі фонди мають повне приписане покриття, зокрема обезпеченевий фонд, обчислений згідно з законними вимогами, який виносить зол. 397.291.99 є покритий до висоти зол. 403.375.80, себто на зол. 6.083.81 вище, ніж цього вимагають правні приписи. Чистий дохід з майна Товариства, разом з доходами від льокат обезпеченевого фонду виносив у звітовому році зол. 54.097.44.

Смертність у звітовому році була вища, ніж у минулих роках, а саме, було 6 випадків смерти, наслідком чого Товариство виплатило відшкодувань на суму зол. 28.102.90. Викупів обезпечень переведено на зол. 19.817.52, отже разом зі шкодами виплачено зол. 47.920.42. Позичок уділено на зол. 35.867.

Як бачимо розвиток „Карпатії“ поступає з кожним роком вперід і вона стає в ряді наших найповажніших фінансових установ. Однак цей розвиток міг би бути значно кращий, якщоб всі громадяни, що мають змогу обезпечитися обезпечалися в „Карпатії“. На жаль воно так не є. Ще й тепер дуже багато українців заключує обезпечення в чужих товариствах, даючи послух агентам, які ріжними способами, ріжними захвалюваннями своїх товариств, з неправдивими і злобними інформаціями відносно „Карпатії“ стараються за всяку ціну здобути українську клієнтелю, а з нею й український гріш. Мало є людей, що розуміються на асекурації й тому так легко даються переконати чужим агентам (дуже часто української народности) про доцільність обезпечування у чужих товариствах.

Тож не від речі буде підкреслити, що кожне обезпеченеве товариство стоїть під безперервною та дуже строгою контролею міністерства скарбу, державного уряду контролі обезпечень і що на забезпеку своїх зобовязань мусить мати приписані фонди й так ульоковані як цього вимагають закони. Безумовно великі товариства мають великі фонди, але вони мають також і великі зобовязання; обезпеченеві фонди мусить мати кожне товариство у приписаному відношенні до обезпеченевих капіталів, ні на сотика менше, бо інакше було би змушене залишити свою діяльність. З тої причини нема ніякої основи до думання, що чуже товариство хочби й велике дає кращу забезпеку ніж своє, а в тому випадку „Карпатія“. Так само і премії від обезпечень у Товаристві „Карпатія“ не є вищі ніж у чужих товариствах, бо і тарифи в обезпеченевих товариствах не є довільні, а оперті на правних приписах і мусять бути затверджені Державним Урядом Контролі Обезпечень.

В обезпеченні найбільшу ролю грає довіря. „Карпатія“ все вивязувалася й вивязується зі своїх зобовязань як найкраще і тому українське громадянство повинно відноситися до неї з якнайбільшим довірям.

„Карпатія“ має великі завдання до сповнення, завдання соціяльного й економічного характеру. Як товариство життевих обезпечень вже по своїй структурі й законним приписам є призначене до збирання поважних капіталів, які мусить відповідно льокувати. Саме ці капітали можуть у будуччині відіграти в нашому економічному житті незвичайно поважну ролю. Але сповнення цих завдань залежить виключно від того, чи українське громадянство буде обезпечатися в „Карпатії“, чи й далі буде своїм грошем засилювати чужі установи. Хочемо вірити, що гасло „свій до свого“ найде без винятку приміненя і до „Карпатії“.

Загальні збори Товариства „Музей Визвольної Боротьби України“.

Дня 21. червня ц. р. відбулися в Празі загальні збори Т-ва „Музей визвольної Боротьби України“ при великому зацікавленні українського громадянства. Зі звідомлення управи й дирекції музею видко, що музей раз-у-раз збагачується новими збірками, що теперішнє приміщення Музею не може вже вмістити всіх цінних матеріялів.

Збіркова акція на будову Українського Дому в Празі розвивається добре. Акція охоплює всі наші суспільні верстви від Північної й Південної Америки й Канади через европейську еміграцію та Галичину, Закарпаття, Буковину, Волинь, Бесарабію аж до Далекого Сходу. Приємно вражає в цій загально українській справі участь нашої молоді, а то й дітей...

На Український Дім у Празі до каси товариства досі (до 20. VI. 1934) вплинуло 90.470 чеських корон, а зі зголошеними жертвами, або здепонованими в закордонних банках сума ця доходить уже до 140 тисяч корон.

Загальні збори висловили одноголосно подяку всьому нашому жертвенному громадянству, незалежно від внесеної на цю ціль суми або вкладеної праці, а зокрема п. Я. Макогонові та п. К. Лисюкові за їх великий та постійний підтрим. З подякою і признанням прийняли збори також звідомлення про всі органи нашої преси, що підтримували Музей Визвольної Боротьби України й справу Українського Дому в Празі, а зокрема галицькі часописи „Діло“ та „Новий Час“.

Збори ухвалили звернутися з гарячим закликом до тих наших громадян, які ще не виконали свого національного обовязку поспішити зі своїми жертвами на Український Дім у Празі й цим причинитися до того, щоб у 1935 році музей свій десятилітній ювилей істнування міг відсвяткувати вже у власній домівці.

Загальні Збори з захопленням прийняли пропозицію проф. А. Яковлева засвувати при музею „Бібліотеку ім. проф. д-ра І. Горбачевського“ на пошану його 80-літнього ювилею.

Після подяки й уділення абсолюторії дотеперішній управі тайним голосуванням обрано нову управу. Склад управи музею тепер такий: голова проф. д-р І. Горбачевський; члени управи: проф. А. Яковлів (заступник голови), проф. С. Сірополко (секретар), Є. Вировий, Д. Антонович, д-р Н. Білик, проф. Ф. Слюсаренко. Представники від Українського Університету проф. Д. Дорошенко, проф. О. Мицюк. Директор музею проф. Д. Антонович. Зі звідомлення скарбника виявилося, що Галичина й Волинь із Поліссям останніми часами виявили досить поважне зацікавлення справою Українського Дому в Празі. На цю ціль почали впливати пожертви й від приватних осіб і від товариств. Першим жертводавцем був посол О. Луцький 1.000. — Покутський Банк у Коломиї.

З церковного життя на Волині.

Архиепископ Олексій у Луцьку.

Приїзд архиеп. Олексія до Луцька 26. VI. ц. р. мав аж занадто офіційний характер. Українці, які надіялися дещо почути про дальше церковне життя, розчарувалися. Новий архиеп. дуже обережний і скупий на щирість. Зрештою у волинських умовинах є це річчю зрозумілою.

Про те, що думає архиеп. Олексій, можна хіба доміркуватися з його діл. Політичної маніфестації певного гуртка уникнув. У соборі виголосив півгодинну промову по українськи. Зробив у ній деякі натяки. І це має бути доказом, що він почуває себе українцем і масу визнає за українську. І тільки.

Біля собору зібралося на зустрічі коло півтисячі осіб. Майже виключно українці. Російська інтелігенция на початку виявила деяку активність: узяла в свої руки хліб-сіль, дами явилися з квітами, висунули з квітами дітей. Та в одну мить усе це залила українська маса. Промова архиеп. Олексія українською мовою росіянам дуже не подобалась — ніяк ще не можуть привичаїтись до думки, що вони на Волині гості і дрібнісінька меншість.

Відвідавши іверську каплицю та брацьку й покровську церкву, архиеп. Олексій спинився в еписк. Полікарпа. По зложенні офіційних візит на принятті декого з духовенства і світських того самого дня відїхав до Кременця.

Хай собі люди міркують, що він думає і що зробить.

Церковний.

Повінь на Покутті.

Наслідком зливи в Станиславівщині та Косівщині піднеслася вода в Бистриці Солотвинській. В Пасічній коло Станиславова вода піднялася на 65 цм. понад нормальний стан. Вода в ріці Ропа в Слободі Рунгурській (пов. Коломия) піднялася. В трьох місцях зірвало зал. шлях, а вода з трьох зал. мостів зірвала фундаменти. Тому між Коломиєю та Слободою Рунг. залізнича комунікація перервана. В с. Слобода Рунг. повінь зірвала повітові дороги на просторі 50 км. На ріці Рибниці та Пістинці (пов. Косів) піднялася вода. На Пістинці забрало провізоричний міст у Шешорах.

По широкому світі.

— У неділю покинув Атени польський посол Юрієвич.

— У Фонсдорфі у Стирії двох робітників вбило жандарма. Робітників арештували під замітом приналежности до націонал-соціялістичної партії.

— У Ризі відбувається нарада шістьох товариств з метою наблизити до себе прибалтійські держави а саме: Естонію, Латвію і Литву. На нараді мають вирішити оснування спеціяльного бюра, видавання спільного щоденника і питання якою мовою будуть порозумíватися всі три прибалтійські держави.

Великий політичний процес у Станиславові.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Дальші зізнання підсудних.

На лаві журналістів приявний сьогодні кореспондент американського часописного бюра в Ню Йорку п. В. Рибак. В цьому дні зізнає підс.

ДМИТРО КОРІНЕЦЬ.

До вини не почувається. Вирушив на прогульку тому, що батько прогнав його з хати. Виїхав з підс. Грицем Барабашом з Болехова. Малу скількість грошей при собі пояснює тим, що на прогульці можна заходити до священиків, які радо дають харч прогульковцям.

Предс.: Як то? Священики мають якийсь склад харчів, що так роздають їх?

Підс.: Наші священики є дуже гостинні й радо частують прогульковців.

Підс. зізнає дальше, як його з товаришем в околиці села Пнева арештували.

На запит прокуратора, чому підс. на його питання в справі підс. Гайдича відповів, що це провокація, підс. відповідає, що сказав тому, бо прокуратор з нього сміявся

Після перерви зізнає підс.

ГРИЦЬ БАРАБАШ.

Цей підсудний зізнає певний себе й рішуче, чим зискав симпатію у публики. Підс. Гриць Барабаш зізнає згідно з зізнаннями свого товариша прогульки, підс. Корінця.

ЗІЗНАННЯ ПІДС. ЮРКА ВІНТОНЮКА.

Зізнає, що давно вибирався на таку прогульку, а сьогічу з іншими підсудними на одному постерунку пояснює припадком. На питання предсідника, що робив дома, пояснює, що вчився до матури і заходив до читальні та читав українську пресу.

Прок.: Ви читали пресу. На віщо вам це здалось. Ви повинні були пильнувати книжки.

Підс.: Кожна інтелігентна людина повинна читати пресу.

Предс.: В пресі є багато таких річей, яких не потрібно інтелігентній людині. Там пишеться про самі самогубства, крадежі, грабежі...

Підс.: Я так не думаю.

Дальше зізнає підсудний, що виїхав зі свого села Пасічної біля Станиславова зі своїм кревняком Вінтонівом до Надвірної, щоби звідти піти в Чорногору. Одначе припадком попали на поліцію, яка їх арештувала.

На цьому предс. перервав розправу до понеділка.

30-ліття філії „Просвіти" в Дрогобичі.

Богослуження у церкві Св. Трійці. — Величавий похід. — Святочна академія.

Ювилей філії „Просвіти" в Дрогобичі почався богослуженням у церкві Св. Трійці, яке відправив о. ігумен Бараник ЧСВВ. Співав хор „Дрогобицького Бояна". Високоідейну, до свята достроєну проповідь виголосив о. Маркевич.

В год. 12.30 почався похід з площі під церквою через Ринок, вул. Міцкевича і далі на українську спортову площу біля гімназії „Рідної Школи", що тревав до год. 2-гої. В тому величавому поході взяло участь около 15.000 людей з 54-ох громад повіту. Попереду йшов Виділ філії з **головою Централі д-ром Ів. Бриком,** як відпоручником Головного Товариства, далі місцева дрогобицька інтелігенція, ремісниче „Зоря" із своїм прапором, а потім читальні повіту зі своїми таблицями, молоді і старші сільські просвітяни, мущини, селянські жінки і дівчата; всі вони в блеску літнього сонця з піднесеними чолами, бадьорі і жваві йшли як одна велична громада.

В год. 2-ій почалась під голим небом святочна академія. Довкруги море голов, числили на яких 20.000 людей. Для хорів збудовано на підвищенні величезну естраду, всю замаєну, прикрашену портретом Івана Франка. До першої пісні „Вкраїно Мати" стануло поруч „Дрогобицького Бояна" девять просвітянських хорів, разом до 350 співаків під дириґентурою **проф. Іваненка.** Пісня, відспівана такою кількістю співаків, робила могутнє враження.

Іменем Головного Виділу Товариства привитав філію з її ювилеєм голова **д-р Іван Брик.** У теплих словах признання звернув увагу на те, що з 30-літнім ювилеєм вяжеться й 10-літній ювилей голови філії д-ра Ст. Витвицького, який, перейшовши глибоку трагедію упадку Української Держави, взявся за працю творчу, буденну, освітньо-виховну, як рядовик. Після короткого хору „Дрогобицького Бояна" виголосив святочну промову голова філії **д-р Степан Витвицький.** Найперше промовець переповів коротко історію дрогобицької філії, заснованої бл. п. о. Михайлом Бачинським, першим організатором національного життя Дрогобиччини, який був і першим головою філії; опісля згадав про працю пізніших голов філії, бл. п. д-ра Олесницького і д-ра Володимира Чапельського, який на тім становищі дав почин до заснування української гімназії та українських народніх шкіл у Дрогобичі. Далі промовець представив осяги філії за 10 останніх літ (увесь той час головою філії є саме д-р Витвицький), якої Виділ у 1924 р. (після розвалу нашої просвітянської організації в краю) застав у дрогобицькому повіті три читальні. До двох літ після того зорганізовано 67 читалень і наладнано численними поїздками по селах перерваний досі, безпосередній живий звязок зі селом. В адміністраційному доці 1932 філія відбула 171 поїздок на села, в тім-же часі прочитано в читальнях філії 17.615 книжок, читальні дали 275 вистав, концертів та інших імпрез, крім того уладили у себе 120 викладів. З особливим натиском підкреслив промовець заслугу селянських організаторів і провідників освітнього життя по читальнях та заслугу молоді у просвітній праці. Від року 1929 р. незвичайно успішно працює канцелярія філії під проводом урядовця В. Городиського. Від 1924 року безупинно працює у Виділі філії визначно д-р Іван Блажкевич, спершу як II заст. голови. Від року 1932 на його внесення те становище займає о. Северин Бараник, б. голова жовківської філії. Реальними осягами нашої просвітянської праці за останні роки — говорив д-р Витвицький — це щораз тісніше співжиття українських людей, співжиття духове, а далі виховання справжнього українського громадянина, що здібний жертвувати всім своїм особистим для публичного, національного добра. Кращу долю — закінчив промовець — добувають народи не дужими руками, а світлим умом і великим серцем. Напевно прийде той час, що вимагатиме від нас найкращих виявів ума і найвищих поривів серця. Щоб їх підготовити, присвятить філія „Просвіти" у своїй дальшій праці ще більше труду і щирого зусилля.

Після того відчитано **святочні привіти,** які наспіли на Свято: від Філій „Просвіти" в Болехові, Бродах, Бучачі, Добромилі, Збаражі, Золочеві, Комарні, Коломиї, Кракові, Підгайцях, Раві Руській, Рудках, Самборі, Сколім, Су-

довій Вишні, Тернополі, від Кружка „Рідної Школи“ в Раві Руській, від д-ра Михайла Волошина зі Львова, від о. Теодора Німиловича, від о. Стефана Решетила, Протоігумена ЧСВВ, від усіх культурно-освітніх установ у Більчі, від Кружків „Рідної Школи“ в Бориславі і Дрогобичі, від установ у Дрогобичі: П. С. К., Народньої Торговлі, кооперативи „Будучність“, Управи української гімназії та українських народніх шкіл, Відділу Взаїмної Помочі Учителів, „Зорі“, Відділу „Маслосоюзу“, „Народнього Дому“, Музичного Товариства ім. Лисенка, Філії Краєвого Товариства опіки над молоддю, Філії „Сільського Господаря“, „Сокола“, Союзу Українок і студентства.

У вокальній частині Свята взяли участь хори читалень: в Ріпчицях (дириґент Олекса Пристай), в Ластівках (дириґент Петро Кантор), в Гаях Нижних (дириґент Михайло Добош), в Грушові (дириґент Іван Чаповський), в Болехівцях (дириґент Федь Добош), в Попелях (дириґент Михайло Хомутник), дальше хори „Рідної Школи“ в Даляві (дириґент Лев Шумський) і в Тустановичах (дириґент Гаврилів М.), хор „Сурма“ в Трускавці (дириґент Осип Білас), вкінці хор читальні „Просвіти“ Дрогобич-Задвірна (дириґент І. Городиський). Найбільше оплесків зібрав хор читальні в Ластівках, який визначився незвичайно чистими та дзвінкими голосами, хор з Тустанович і хор дрогобицької читальні на Задвірнім.

Бурхливими оплесками нагородила публика деклямацію Івана Белзи з „Великих Роковин“ І. Франка. Не менше влатно випала деклямація „Прольогу“ з „Мойсея“.

Відспіванням національного гимну покінчилося це величаве Свято, що залишило по собі незабуті спомини у всіх його учасників та було найкращою нагородою за всю дотеперішню працю й одночасно могутнім доказом того, що систематична, творча праця приносить надсподівано гарні і трівкі успіхи.

„Націоналістична настанова“ в бібліографічних працях Сов. України.

Вже від 1930 р. большевицька влада повела гостру атаку проти всіх бібліографічних установ Сов. України під замітом виявлення ними „націоналістичного ухилу“ в своїй діяльности. Тодіж таки розпочато т. зв. реорганізацію Українського Науково-Дослідчого Інституту Книгознавства в Києві, Всенародньої Бібліотеки України в Києві, Української Книжкової Палати в Харкові, усунено декого з керманичів бібліотечно-бібліографічних установ та переведено основну чистку працівників цих установ. Але, видно, всі ці заходи не дали бажаних наслідків, бо ось знову находимо в пресі Сов. України розпучливий голос про те, що на бібліографічному фронті викрито націоналістичний прорив.

Саме цю тему обговорює стаття С. Якубовського в 2-му числі „Більшовика України“ за 1934 р.*)

І в чому тільки не вбачають на Сов. Україні „націоналістичної настанови“ в бібліографічних працях?

Ось, напр., С. Якубовський вбачає „націоналістичну настанову“ в тому, що абетковий каталог Всенародньої Бібліотеки України містить у собі картки на праці Д. Донцова, причому на першій з цих карток дано таку характеристику: „Донцов Дм. — український публіцист і критик“. І С. Якубовський з обуренням запитує Всенародню Бібліотеку України, як вона поважилася дати місце в картковому катальозі „цьому запеклому ворогові Радянської України“, бо вміщенням його праць у катальозі вона „популяризує мерзенного запроданця, агента німецького фашизму, автора контрреволюційних творів, отруєних ненавистю клясу, що йде до загибелі, заповнених містикою, погромною пропаґандою, спекулятивним пророкуванням пройдисвіта. Націоналістична петлюрівська зграя на чолі з Миколенком виконувала спеціяльне замовлення закордонних інтервентів“.

На жаль, не маємо відомостей про те, чи залишилися в катальозі Всенародньої Бібліотеки України картки на праці Д. Донцова після викриття цього злочину С. Якубовським, але не може бути ніякого сумніву в тому, що п. Миколенка не погладили по голові за те, що допустився такого злочину.

„Націоналістичну настанову“ в бібліографічних працях С. Якубовський вбачає також і в тому, що деякі наукові органи Української Академії Наук перегукувалися з закордонними „книголюбами“. Ось, напр., які теплі слова присвячує він Вол. Дорошенкові, що містив бібліографічні огляди в журналі „Україна“ за редакцією акад. проф. М. С. Грушевського: „В. Дорошенко, штатний автор „Оглядів українознавства поза межами УСРР“ подає без жадних застережень і клясових оцінок еміґрантську літературу явно фашистського напряму. Иноді він на сторінках радянського журналу починає, навіть активно, вихваляти свій жовто-блакитний край“.

Очевидно, єдиний засіб знищити „націоналістичну настанову“ в бібліографічних працях — це наказати бібліографам забути про існування української літератури, публіцистики та науки перед жовтневою революцією та про існування українських земель і кольоній поза межами Сов. України.

Ст. Сірополко.

*) Див. статтю: „Проти контрреволюційних націоналістичних настанов у бібліографічних працях ВУАН“.

З фільмового світа.

Жінки всіх народів на екрані

Фільма це, кажуть, мозаїка всіляких народностей, вавилонська вежа мов. В осередках світової фільмової продукції сходяться представники цілої земної кулі: режисери, письменники, малярі, оператори й актори...

І серед тої юрби, що мерехтить ріжноколіровими барвами всіх народів, велике місце займає жіноцтво. Сказав раз один передовик Х-ої Музи, що кожний степень ґеографічної ширини має своїх представниць у Голівуді. Жоанвіль чи Нойбабельсберґ і слава целюльоїдової плівки оперізує весь світ. Це чи ненайкраща в цілому світі — панорама.

Німеччина. Зпоміж усіх німецьких акторів, що пишаються своєю славою чи то в рідному краї чи на чужині, найпопулярніша Ліліяна Гарвей. Це розкішне дівчатко (правдиве прізвище Ліліян Папе) є мабуть наймузикальнішим сотворінням екрану. Ліліяна, кажуть, не говорить лиш співає, не ходить, а танцює...

Двірські бенкети, вистроєні офіцири, паради, штравсівський вальчик — це, очевидно, **Австрія.** Ліяна Гайд є саме дитиною того середовища. Але вона любить зміняти настрої й тому можна було її бачити й у поважніших фільмах („Леді Гамільтон“, „Люкреція Борджія“).

Нікому мабуть не треба казати, що представницею **Китаю** є Анна Мей Вонг. Винятково талановита акторка виступала у кількох більших фільмах, як: „Прокляття роду мандаринів“, „Шанґай експрес“ і ін.

Коли йде про **Чехословаччину,** тоді немає сумніву, що між усіми акторками веде перед Анні Ондра. Талановита акторка, яку бачили ми в кількох дотепних комедіях, накручує одну фільму за одною. На думку фільмових критиків має Анні Ондра більше хисту й темпераменту у звукових, ніж раніше в німій фільмі.

Найбільше завдячує світова кінематографія скандинавським краям. **Данія** видала у 1910 р. таку непересічну акторку, як Асту Нільсен (уроджена в Копенгагені), а яка належала колись до світочів мистецької фільми. Вона створила власний стиль психольогічно-природної гри і стала зразком для пізніших артисток.

Чар доньок **Франції** репрезентує солодка Аннабеля. Це найпопулярніша париська зірка Такими фільмами, як: „Міліон“ Клера, „Облава в Парижі“, „Його Ексцеленція кохання“ Мея вона глибоко записалася в памяті любимців кіна.

Кажуть, що й **Еспанія** славна гарними жінками. Конхіта Монтенеґро, славна своєю вродою, доказує, що ця слава не безпідставна.

Югославію вславила одна жінка, Іта Ріна, більше, ніж найбільші політичні події. Воно й не дивниця: такі фільми, як: „Еротікон“ й „Звідкіль немає вороття“ зєднали їй масу звеличників.

Уроджена в Монтреалю, в **Канаді,** Норма Шірер належить нині до найцікавіших зірок екрану. Поважна акторська культура та вроджена інтеліґенція висувають її на перше місце.

У світовій панорамі фільм. зірок **Мексик** репрезентує „вогниста“ Люпе Велез. Темперамент, південно-американська врода і широка скаля таланту — це її прикмети.

Між славянськими типами жінок екрану слід відмітити вродливу **московку,** Ольгу Бакланову. Будучи кілька літ акторкою російських театрів, покинула батьківщину, щоби показати високу клясу акторської гри цілому світові. „Вулиця гріху“ з Е. Яннінґсом — це саме документ її могутнього таланту.

Іще більше місце завоювала собі наша землячка Анна Стен, що колись дебютувала у „Братах Карамазових“. Її креація в „Нані“ Золі захопила всі столиці і Стен починає велику фільмову карієру в Голівуді.

Злучені Держави мають сила представниць; правда, вони більші скількістю, як якістю. Проте Пікфорд, сестри Тальмедж, сестри Ґіш Джоан Кревфорд — великі артистки.

Коли згадати **Швецію,** тоді всі знають найбільше прізвище Ґрети Ґарбо. Кажуть, що ця „божеська Ґрета“ задумує покинути Америку й фільму та замешкати в Стокгольмі як звичайна Ґрета Ґустафсон. Та можливе, що це тільки одна з фільмових сплíток.

Малярщина має багато визначних акторок, про яких і не знаємо, що вони малярки: покійна Лія де Путті, Кате де Наль, Марта Еґерт, Франціішка Ґааль, Марія Корда.

З італійських знаємо Марцелю Альбані, що виступала вже досить давно і тепер занялась літературою.

З польських артисток найславніша і єдина світової слави досі Поля Неґрі.

Е. Ткачук.

Апостольський адміністратор у Москві.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. КАП. Св. Отець приняв на довшій авдієнції епископа Невя, апостольського адміністратора в Москві, який за днях вернувся з Москви.

Подяка през. Гінденбурґа Гітлерові і Ґерінґові.

БЕРЛІН, 2. 7. ПАТ. Президент Гінденбурґ вислав нині зі своєї літньої резиденції в Прусії Нойдек до канцлера Гітлера таку телеграму: „Зі звітів довідався я, що Ви своєю рішучістю та відвагою, з нараженням власного життя задавили у зародку всякі зрадливі змови. Ви охоронили німецький нарід від великого нещастя. І тому висловлюю з глибини душі подяку і найглибше призвання“.

Одночасно президент вислав мін. Ґерінґові таку телеграму: „За Вашу енерґію та успішну поведінку при здавлюванні державної зради висловлюю подяку і признання. З товариським поздоровом — Фон Гінденбурґ“.

Признання для преси.

БЕРЛІН, 2. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що міністр пропаґанди висловив німецькій пресі подяку за одностайний та непомильний осуд заговору під проводом Рема.

Лет Адамович'в з перешкодами.

ТОРУНЬ, 2. 7. ПАТ. В год. 11.30 вполудне брати Адамовичі, які вилетіли в год. 9. рано з Гімердорфу у Німеччині, мусіли осісти в Торуні тому, що проводи з бензиною ушкодились. Військові техніки направили мотор і летуни відлетіли в год. 4·18 до Варшави. На летовищі Окенця ждуть на летунів непроглядні юрби народу. У міській раді відбудеться святочне привітання обох летунів.

Перед военний суд.

200 провідників пробоевих відділів арештовано.

ЛЬОНДОН, 2. 7. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що мабуть ще цього тижня відбудуться екзекуції провідників пробоевих відділів. Покищо годі устійнити прізвища розстріляних у відділю 1. липня ц. р. десяти осіб. Називають тільки прізвища фон Альвенслебена, приятеля Папена і його особистого секретаря фон Бозе. В арештах сидить ще біля 200 провідників пробоевих відділів, які станить мабуть перед военним судом. Канцлер Гітлер занятий всеціло чисткою в партії.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Замісць 19. параграфу.

Гіркий то сміх — сказав раз слушно один адвокат і зовсім неслушні витягнув з цього висновки, ба й замісць рекурсів, став писати повісти

Ще більше гірко *сіяти* сміх на нашій заялозенім ниві, що привикла родити хопту і кропиву.

Прийшов учора до мене один згорблений і скривлений співак звад Полтви. Точніше: сам старший з чесного „братства розіспіваної смерти". Співак, що правда, не дуже універсальний, бо має лиш похоронний репертуар від Вербицького „Тихий вітер повіває" починаючи, а на Людкевича „Ой Морозе" кінчаючи.

Та для скромної професії це вистарчає тим більше, що львівські цвинтарі не так дуже далеко положені...

Прийшов і нервовим голосом став жалуватися, що про його братство похоронних ревунів було подано невірні і неточні вісти

Я став його заспокоювати.

— Пане *раднику* — кажу солодким як кутя голосом — ви перечулені і розніжнені. Це зрештою зрозуміла річ, як вислід постійної участи в похоронних обрядах. Але від цього можна би з навіть треба боронитися. Не треба всього брати собі надто до серця і не перейматися усім. Адже співається у Вербицького: „Відъ конець такий нам всім".

— Не в сьому діло — перебиває мені гірко скривлений похоронник. Мені не йде про те, що була неточна вістка, немов би то небіщик ще жив, а я вже годився за звеличання покійного співом і то за 100 зол. — В його голосі дрожали смуток і жаль торічної перекислої капусти.

— Пане *надраднику* — втишую його жаль. — Це все пусте. Один живучий небіщик — це ще не кабінетова справа, ціна теж, гадаю, не є така непохитна. А що такий випадок був, ви тут ні при чому...

— В цьому саме діло — снує далі свої жалі розжалоблений надмогильний пугач — мої конкуренти ходять по місті з газетою і...

— Купіть собі теж газету і ходіть по місті... або послухайте мене, пане *директор* — прискорюю розмову. — Це все вийде в користь цілої справи. Конкуренція, особливо у вільних і свавільних професіях є бажана, а то й конечна. Вона може дуже корисно причинитися до скріплення голосів, їх витревалости і шляхотного звуку. Вам, *маестро,* чейже конкуренції не треба побоюватися. Вииж — відома фірма. Вииж співали ще на похоронах старого Кучабського, секр. Повітового Виділу й батька нашого великого вченого Василя Кучабського в Берліні і мали гарні рецензії у „Монітор-і" і „Реформатор-і".

Коби мені стільки вдалося фейлетонів, що вам небіщиків. Ще „наївся би, напився би і ужив би світа"...

— Мені ходило лиш про вияснення, що ...

— Алеж кожда річ дасться вияснити. Виснимо все, що лиш можливе, а навіть і те, що здавалось би неможливе. Але чи ви знаєте, що вмер старий Макольонгва?

— Що ви кажете? Котрий? вихопився нервово мій пугач і встав з крісла.

— Та той, що як лиш був легко „під газом", все співав: Сам пю, сам гуляю... Покійник любив спів над усе і лишився до смерти греко-католиком.

Мій пугач не видержав довше. Встав нервово, розпрощався і обіцяв зайти завтра. Вже був за дверми і вернувся. Нахилився дискретно і спитався, чи я випадково не знаю, де жив старий Макльонгва.

Таксамо дискретно відповів я йому: Погулянка ч. 173.

Не знаю, чи є там таке число, чи жив там коли який Макольонгва і чи вмер — та коли...

Тиберій Горобець.

— **Устний іспит зрілости в українській державній гімназії в Перемишлі** відбувся в днях 21. до 26. червня ц. р. під проводом директора гімназії С. Шаха. У відділі А здали: П. Бучинський, Б. Василюк, І. Вовк, Д. Голованець, В. Грущак, І. Демчина, М. Захаріясевич, А. Зеленяк, Д. Карванський, Ф. Кушнір, Я. Маринович, Т. Обшанський, С. Пасічинський, Б. Сабат, М. Сірота, О. Фаріон, О. Фундак, І. Шефлер, П. Яворський, О. Ярка. При письменім іспиті репробовано одного, при устнім трьох. — У відділі Б. здали: З. Бандрович, Р. Білинський, О. Воркун, Я. Гнатовський, С. Ґлембоцький, С. Дацков, І. Домарадзький, О. Куціль, С. Мальговський, Б. Мацюрак, В. Мигаль, А. Микита, С. Романець, В. Романик, Т. Сендзік, В. Слотиляк, Р. Тритяк, З. Тисовський, В. Чарторийський. При письм. іспиті репробовано одного, а при устнім трьох.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. IV. 1934 р. до 30. VI. ц. р. 229 катальогових чисел приросту, до ч. 3.267 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: мінеральогія 3, палеонтольогія 11, археольогія 129, етнольогія 170, різьби 9, церк. мистецтво 15, церковні ризи 6, старі памятки 5, монети 13, печатки 2, медалі 5, стара зброя 2. Архів і бібліотека: книжки 139, стародруки 16, рукописні церковні книги 4, старі документи 1, новіші документи 4 фасц. 4, пергамінові грамоти 2, мапи 16, часописи 1554, афіші 40, світлини 11, дереворити 1. Жертводавцями були: Антоняк Е., дир. Бачинський М., о. Беш[illegible], радн. Бережанський В., Біленький С., о. Венгринович В., інж. Вец І., о. Гамівка П., „Гал.-Русска Матица", о. Гарбовський Н., д-р Ґалущинський М., Гординський І., Ґаудан І., о. Дашо Ст., Заклинська О., радн. Каковський І., Княжинський А., Іспоплер Н., д-р Кобільник В., радн. Курчак В., Корчинська О., о. Крайчик, о. Левицький А., о. Лісикевич І., о. Лукань Р., Лащецька О., д-р Максимчук І., Максимчук Ю., проф. Мартинець Г., проф. Марків І., Нар. Торговля — Самбір, проф. Орловський М., д-р Рабій Ю., Світий П., Ставр. Інститут, Славич Т., Сусуловська Е., Тарнавський І., Тустанович П., дир. Ткач О., о. Фок І., Щербаківський В., Яворська М. — **Управа Музею „Бойківщина" в Самборі.**

— **Виступ Василя Тисяка у львівському радіо.** У четвер, 5. липня ц. р. в год. 17.15 (5.15) вечором співає наш оперовий співак **Василь Тисяк** у львівському радіо. Концерт буде переданий на всі радіостації в Польщі.

— **Після змагань Н. Сокола з Україною** прийшло в мин. неділю на грищі Цитаделі до демонстрації публики проти судді Раніша, який судьюючи невміло і несправедливо, скривдив українську дружину. В часі тої демонстрації і бійок потерпів доволі сильно п. Богдан Юськевич, якого мусіла забрати каретка Ратункового Поготівля.

— **Нові ціни хліба.** Цех пекарів у Львові повідомляє, що від понеділка 2. липня ц. р. устійнено такі ціни на хліб. За 1 кг. хліба житнього платиться 28 сот., а за 1 кг. хліба житнього з муки люксусової 30 сот. Ціни іншого печива без зміни.

— **Нещаслива їзда „заяцем".** Між стаціями Персенківкою і головним двірцем вискочив 18-літній Роман Струґ з поїзду і вдарився головою об камінний стовп та впав непритомний на насип. Поїзд припинено і тяжко пораненого привезено до Львова, де він помер. Слідство виявило, що Р. Струґ їхав „заяцем" до Львова шукати праці і вискочив з поїзду перед контрольором. Р. Струґ родом з Ляшок Горішних.

— **Львівська хроніка.** При вул. Личаківській ч. 134 возьний Теодор Печенибіда побив тяжко свою дружину. Коли її сестра Магдалина Швед станула в обороні возьний побив її колодкою по голові так тяжко, що вона втратила притомність. Нещасливу жертву сусіди врятували з рук войовничого возьного, яку ратункова каретка відвезла до шпиталю. Поліція веде слідство. Причина: родинні непорозуміння. — Дівчина легких обичаїв, Євдоха Дучак забрала залізничому урядовцеві Т. з Ходорова портфель з грішми.

— **Покинула дитину.** Корсакова з Давидова біля Львова покинула в понеділок 3. липня ц. р. при вул. Пекарській у Львові восьмилітню дівчину і сама втікла. Дитиною заопікувалася влада, яка шукає за матірю.

— **Хто виграв долярівку?** В нинішнім тягненні долярівки впали виграні на такі числа: 12.000 дол. на ч. 1147031. 5.000 дол. на ч. 730199 502790 301300 227348 1037531 941594 1099460 1443500 2088227 1097570. 3.000 дол. на ч. 1276445 3988168. 1.000 дол. на ч. 250284 694585 483913 585290 716583 1472740 1410693. 100 дол. на ч. 1465007 139481 129798 868123 1493859 31386 207235 54474 520461 1001074 3199 840761 880752 1475934 372472 955968 1352968 1277779 371851 798223 238978 1196400 1113963 258472 43960 351117 1272769 397970 263292 270404 315572 512013 1040289 1289811 1229590 194669 1043831 1247856 101568 164278 1321053 379473 277212 764382 1309058 481572 498015 238690 1166724 1305587 281322 1420829 578370 349116 496144 493775 1440634 337939 1168872 388138 1050783 895328 1039486 562776 1375001 64239 135527 736302 1078765 1282889 237872 497896 1405010.

— **Про язву волоцюг у краю** пишуть нам: Фаланги „безробітних", що стали нестерпною язвою наших спокійних колись сіл (див. „Діло", ч. 150), просто терроризують мирне населення. Це бачимо не лише в Тернопільщині, але й у всіх наших околицях. Найгірше допікає той безплатний нічліг і залишені опісля насікомі. З оглядів санітарних є щодо цього один добрий розпорядок, який приказує, щоб **кожна збірна громада постаралася про кімнату і в ній загальну деревляну прічу** (вимощену рівно дошками і дещо підвищену під головами) і до такої кімнати треба спрямовувати всіх волоцюг. Це вже в багатьох громадах переведено в життя і люди позбулися одного клопоту. Це можна зробити в кожній нашій громаді за малою витратою; винайміти яку кімнату, чи навіть поставити окрему хату і буде спокій. — **Мх.**

— **Пожежа в Надвірній.** Пишуть нам: Дня 29 червня ц. р. вибухнув в год. 13.50 вогонь в обійстю надвірнянських міщан Демянчука і Марчука при вул. Мазепи. Згоріли 2 стодоли і 2 стайні. Хати урятували луговики, що перші стали до ратунку. Хоч вогонь счинився в самім місті, близько головної вулиці Станиславівської, міська пожежна сторожа явилася щойно в пів години після того, як уже луговики врятували хати і весь інвентар зі стаен. З „охотнічей стражи пожарней" ніхто не явився, хоч пропаганда за тою сторожею є аж надто коштовна.

— **Вбив нарочно.** Як ми вже повідомляли в Станиславові 13-літній ученик Ґрабовський вбив свого товариша Ґронталя. Тепер виявилося, що вбив він Ґронталя нарочно, з пімсти. Ґрабовський із товаришами грав у копаний мяч. Коли дружина, в якій грав Ґрабовський та Ґронталь, програла, Ґронталь запримітив, що програну завинив Ґрабовський. За це Ґрабовський постановив пімститися. Взяв револьвер свого брата, учителя з Кремінця, та вистрілив крізь вікно до Ґронталя, який переходив вулицею. Тому що Ґрабовський молодий, його не арештували.

— **Любовна трагедія.** У Яворові кравець Владислав Круль важко поранив свою наречену Ольгу Кравс, а опісля тяжко зранився. Причиною нещаслива любов.

— **Злодії гуляють.** В неділю 1. липня ц. р. невідомий злодій вирвав Ґізелі Апісдорф при вул. Сикстуській у Львові торбинку з 30 зол. і втік

— **Жертви спеки.** Велика спека у Злучених Державах потягає все нові жертви в людях. У Нюйорку померло від спеки 4-ох людей. У Пітсбургу від 40 років не було такої спеки, як тепер.

— **Староукраїнські памятники в Судомирі** Польські газети пишуть, що в Судомирі в катедрі розпочався по Великодні ц. р. за ініціятивою місцевого лат. епископа ґрунтовний ремонт і віднова старовинних византійських фресків, які відкрито там на стіні в пресвитерії ще перед війною. Наші специялісти повинні б цим цікавитись, бо в Судомирі (Сандомеж) знайдено також „східні фрески" і в старовиннім костелі (колись церкві) св. Якова; а також був там дзвін „Деметріюс" з готицькими написами з р. 800, як пишуть давні історики; є там у тій церкві перед великим вівтарем великі, гарно „різьблені" камені з якимись витертими написами. — Про Судомир пише наш літопис таке: **Церкви же бяше въ городѣ томъ** (Судомирі)..., **каменна велика і предивна сіяюще красотою...** Заутра же игумени съ попы и съ дьяконы, изрядивше крилосъ и отпѣвши обѣднуюю и начаша ся причащати первое сами, а потомъ бояре съ женами и съ дѣтьми... (приготовляючись до смерти з рук татарів 1240 р.) (Гал. Вол. Літопис; полн. собр. лѣтоп. II., 199) В згаданій пресвитерії відкрили м. ін. недавно гарний фреск: Зіслання св. Духа. — **М. М.**

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

На всяких приняттях та іменинах збирайте датки на купно книжки для наших земляків, яких доля кинула навіть і до Африки. Ласкаві датки і жертви приймає Т-во „Просвіта" у Львові.

СПОРТ.

ВІДКЛИКАННЯ СОКІЛЬСЬКИХ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ.

Старшина Сокола-Батька повідомила нас, що заповіджені у програмі здвигу легко-атлетичні сокільські змагання, які мали відбутись у понеділок, відкликано.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

Стрий 24. VI. Скала-Сокіл (Ходорів) 3 : 1 (1 : 0). Скала перемогла в гарнім відношенні свого найгрізнішого противника в мистецтва і рівночасно відплатила за програну у Стрию. Остаточне мистецтво в Стрийщині рішиться мабуть між цими двома дружинами. — Суддював Омелян Грубський.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Броди 24. VI. Сокіл (Золочів)—Богун 1 : 1. Товариські змагання цих дружин покінчилися незаслуженим перішеним висідом, бо Сокіл був дружиною кращою і мав перевагу, тільки напад мав пеха в стрілах. Суддював п. Стемпурський зі Львова.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. Львів, червень 1934. Ч. 2 (29). Р. VII. Зміст: Десятиліття Союзу Українських Адвокатів. Д-р Степан Баран: Шляхами нашого відродження. Гриць Кухар: Ще про нотаріяльний примус. Д-р Лев Ганкевич: „Лемківська Република". Патрон і адвокатський аплікант. До §. 24 конкурсової ординації. З організаційного руху. З життя нашої адвокатури. Бібліографія.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів 1934. ч. 6—7. Р. IV. Зміст: У. Кравченко: Благовіщення. Р. Завадович: Буруние: Котидіон сонця. Б. Лисянський: Степ. Гнат Колимпій: Моя перша зустріч з Мельпоменою. Н. Королева: 1313; Четверта заповідь. А. Паляціо Вальдес: Грішниця — Свята. Католицькі засади суспільно-господарського життя. В. Кучабський: „Ein Volk aus Kind und Greis" (з приводу книжки А. Крезуба: Нарис історії українсько-польської війни 1918–1919. Д-р М. Гнатишак: Нова українська лірика в Галичині на тлі західньо-европейської модерної поезії. Б. Крупницький: Роля Січі в історії України. Д-р І. Витанович: Середньовічні монастирі в наших Карпатах. Д-р М. Струтинська: Чужі і свої про „Богословію". Хроніка. Рецензії. З преси і журналів.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ч. 7—8. Львів, липень–серпень 1934: Зміст: Ф. Невестюк: Наші їдуть. М. Р.: Стрілецький марш С. Маковея: М. Р.: Пеший стрілецький старшинський корпус. О. Н.: Матеріяли і документи. І. Вислоцький: Спомини розвідчого старшини 1919—1923 р. Т. Коструба: Гетьман Данило Апостол. Д-р І. Околот: Зі споминів командапта батерії про події на відтинку Угнова. П. Маґас: У побідному поході. Ф. Мелешко: Глодоси в часі національної революції. Ф. Коковський: Із записника Лемка. Д-р Карпинець: Історія 8-ої галицької Бриґади. Горліс-Горський: Холодний Яр говорить. До своїх (Ф. Невестюк). З листів до Редакції (інж. І. Пекарчук). Літографовані рукописні стрілецькі підручники, 1914. Бібліографія. Альбом УСС.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. ч. 7—8. Зміст: О. Ольжич: * * * О. Теліга: Неповторне свято. Ю. Клен: Японія. Е. Маланюк: Сучасність. М. Підлужний: У соборі інвалідів. Р. Єндик: Реґіт Арідника. А. Мунте: Жінки. Ю. Горліс-Горський: Колгосп над Інгулом. М. Мухин: Драгоманов без маски. Ю. Липа: Розмова з Заходом. П. Мапенко: До джерел нашого церковного співу. О. Думін: Початки організації У. С. Стрільців. М. Гоза: Універсалізм. Д. Донцов: Санчо-Панзу в нашій дійсності. Г. Каюк: Смерть японського Нельсона. З пресового фільму. Бібліографія. Львів, липень—серпень 1934.

НИВА, часопис присвячений церковним і сусп. справам. Львів, червень—липень 1934. Ч. 5—8. Рік XXIX. Зміст: Руки геть! Сучасний церковний розкол. Д-р Вас. Лев: Записи на старих книгах. о Д-р. Г. Костельник: Становище й походження людини на основі теорії прозябання. о. О. Кит: На практичні теми. о. Р. Хомин: Серед наших у Франції. о. Юл. Дзерович: Вісти з тов. св. Андрея. о. Василь Поншляк: За поглиблення душпастирської праці. Як. Янкевич: Деякі міркування. о. Ст. Хабурський: Одна катихитична конференція. Нові книжки.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень, травень—червень 1934. Ч. 5—6. Р. X.

НОТИ.

М. О. Гайворонський: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ — Лемківщина: 1) Одкаль соненько сходило. 2) Моя мила — обі на мішаний хор. Ukrainian Musik Edition, New York 1933. Стор. 8 + 4, 4-о.

М. О. Гайворонський: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ. — Гуцульське Різдво: 1 Коляда, 2. Пльяс. 3. Кругляк і 4. Щедрівка — на мішаний хор. Ukrainian Musik Edition. New York 1933. Стор. 8+8+8+8, 4-о.

М. О. Гайворонський: ЖИВИ УКРАЇНО! — на мішаний хор. Ukrainian Musik Edition New York 1933 Стор. 4., 4-о.

М. О. Гайворонський: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ — Полісся: 1) Вербаж моя і 2) Невістонька — Ukrainian Musik Edition. New York 1934. Стор. 8 + 8, 4-о.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр

Вівторок, 3. VII. год. 7·30 веч. Театр „Нова Комедія". „Фірма".

Середа. 4. VII. год. 7·30 веч. Театр „Нова Комедія". „Фірма".

Театр Ріжнородностей

Нечинний з причини ферій.

Кіна.

АПОЛЬО: „Дорога на Схід".

АТЛЯНТИК: „Світ належить до тебе" (Секе Сакаль).

ВАНДА: „Св. Франц із Асізі".

КАСІНО: „Ворог у крові", „У слідчій службі".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенґет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „В погоні за місяцем" ревія.

МІРАЖ: „Цілунок перед зеркалом".

МУЗА: „Томмі бой", „Полковник і його кура" (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Ракочі марш", „Прокуратор Алісія Горн".

ПАСАЖ: „Райський птах" і додатки.

ПАН: „Я не винна", „Чемп".

СВІТ: „Арівна", „12 крісел".

СОНЦЕ: „Скіппи" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двійник", ревія „Веселий тиждень".

ХИМЕРА: 6 годин життя.

УГІХА: „Добраніч, Відне" і ревія.

Закордонне радіо.

Вівторок, 3. липня 1934.

Відень (506,8) 16·10, 21·05 Спів, музика. **Братислава** (298,8) 20·20 Концерт хору донських козаків, 20·55 Концерт із нагоди 50. роковин комп. Яначека, **Брно** (325,4) 17·55 Пісні кохання (Сп. Гадірова та Валька), **Прага** (470,2) 16·15 Концерт. **Париж** (1649) 12·00 Концерт, 20·00 Муз. всячина, **Атльона** (531) 20·00 Ірляндська музика (фортепян), 20·15, 20·45, 21·30 Спів, **Білгород** (439,8) 18·30, 21·30 Спів, **Берлін** (356,7) 18·45 Твори К. Е. Коха (спів, музика), **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·55 Солісти (музика, спів) **Мінхен** (405,4) 14·200 Музика, спів, **Букарешт** (365) 20·15 Симф. концерт, **Міляно** (368,6) 13·10 Камер. музика, 20·45 „Сіньоріна Джез" оп Папантія, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика.

Середа 4. липня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·05 Концерт. 23·25 Танкова музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 14·00 Популярні пісні, **Париж** (1649) 10·15, 20·45 Концерт, **Атльона** (531) 20·00, 20·30, 21·30 Спів, **Білгород** (439,8) 19·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·30 Солісти, 19·20 Нар. пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Італійські та німецькі арії, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Тоска" оп. Пучінія, **Міляно** (368,6) 11·15 Легка музика, 17·10 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Басі е Боте" муз. комедія Пік-Манджагале.

Львівське радіо.

Вівторок, 3. липня 1934.

6·30—7·25 Ранішня авдиція. 12·10 Танк. музика, 13·05 Для молодших дітей: „Пригоди лісовика Сунички" (Конопніцької), 13·30 Італійські співаки (гр. пл.), 13·55 З ринку праці, 14·00 Збіжева біржа, театральний репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Година легкої музики, пісоньки, 17·15 Концерт солістів (спів, скрипка, фортепян), 18·00 „Білосток колись і сьогодні" (відч.), 18·15 Півгодина легкої музики (гр. пл.), 18·45 „У галі осередка фіз. виховання", 19·00 Всячина, 19·15 Оп. арії, пісні в супр. фортепяну, 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Три знаки запиту", 20·12 Трансм. з Варшави: оп. „Дівчина з фіялками". В перерві: Веч. денник, „Типи й мешти", 22·00 Відч. „Несвідоме материнство в звіринці", 22·15 Бранденбурські концерти Баха (гр. пл. з поясн.)

Середа, 4. липня 1934.

6·30 Ранішня авдиція, 12·10 Концерт солістів (гр. пл.), 13·05 Концерт, 14·05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 14·05 Господарські вістки, 16·00 Популярний концерт симф. орхестри, 17·00 Для дітей: „Каяком на білому озері", 17·15 Пісні (Новіта-Вітковський, баритон) у супр. фортепяну, 17·30 Твори на органи (гр. пл.), 18·00 Книжка та знання, 18·15 Легка музика (гр. пл.), 18·45 Про культуру будня, 18·55 Туристичний бюлетен льв. зал. дирекції, 19·00 Всячина, 19·15 Легка музика на два фортепяни, пісоньки (Хуна Гордеа), 19·50, 19·55 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Актуальний фейлетон, 20·12 Концерт із нагоди держ. свята Зл. Держав П. А. (симф. орхестра, спів, віольончеля), 21·02 Спогад про Арт. Гроттера, 21·12 Легка музика, пісоньки, 22·00 „Двобій" фрагмент із повісти Лопалевського „Провінціяли", 22·10 Танкова музика.

Подяка.

Вп. Доцентові Д-рові Ґруці за успішне переведення операції, Вп. Д-рові Кашубинському за щиру лікарську опіку — висловлюю оцим гаряче спасибі.

4 **Галя Левицька-Крушельницька.**

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·27 і пів зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·75, Париж 34·92 і пів, девіза на Берлін у звязку з ост. подіями сильно обнизилася. Берлін нотували в понеділок 205, коли передостаннє нотування було 209·25. Німецька марка в готівці впала до 203, Ціріх 172·18, Амстердам 359·30, Прага 22·00, Міляно 45·45, Нюйорк кабель 5·29 7/8, Нюйорк чеки 5·29 3/8,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. липня ц. р. платив кооперативам за:

1 кг. масла пріма десерове	1·90 зол.
1 л. молока	0·13 зол.
1 л. сметани	0·55 „
1 к. яєць	2·15—2·20 „

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що 3. липня ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Глованцького 23):

Нормальні курята (пара курят важить не менше як 1·20 кг.) за 1 кг. 1·00 зол.

Кури	I кляса	„	0·80 „
„	II „	„	0·60 „

Тенденція знижкова. На курята яких пара важить менше як 1·20 кг. попиту зовсім нема; також нема попиту на індики, індички, качки і гуси.

Понеділок, 2. VII. год. 7·30 веч. Театр „Нова Комедія". „Фірма".

ОПОВІСТКИ

Збаражчині. Звичайні Загальні Збори Товариства „Український Дім" у Збаражі відбудуться дня 22. липня 1934 р. в салі товариства в год. 14. **Виділ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЛІТНИСЬКО Моґетича, Нягрин, почта Велдіж (Weldzirz), повіт Долина, дешевше і ліпше, ніж домашнє удержання. Пощо дуситись у місті? 6 1—1

КОНКУРС.

Муз. Т-во ім. М. Лисенка у Львові розписує конкурс на 3 стипендії (фортепян, скрипка і сольоспів) у формі безплатної науки у шкільному році 1934/35. Вносити подання до 1. VIII. 1934, 3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.